

УДК 811.111'373.73 [34:061.1EU]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2025.3.9>

С. В. КАБАНОВА

здобувач,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Електронна пошта: svitlana.kabanova@knu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-6985-9209>

ПЕРЕКЛАД АБРЕВІАТУР В АКТАХ ПРАВА ЄС УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У статті досліджено функціонування аббревіатур в текстах актів права ЄС та методи їх відтворення в офіційних українських перекладах. Актуальність теми зумовлена активними інтеграційними процесами України до ЄС та необхідністю забезпечення якісного перекладу актів права ЄС українською мовою. Окреслено поняття аббревіатури, виявлені основні типи скорочень, що зустрічаються в актах права ЄС, а також окреслені ключові тенденції їх відтворення в українських перекладах.

На основі корпусу актів права ЄС у сфері культури досліджено основні стратегії перекладу аббревіатур та створення відповідних українських скорочень. Виявлено перекладацькі підходи до аббревіатур у документах різних інституцій ЄС та запропоновано шляхи стандартизації перекладу аббревіатур для забезпечення термінологічної узгодженості.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше проведено комплексне дослідження перекладу аббревіатур актів права ЄС у сфері культури українською мовою. Простежено відмінні методи перекладу аббревіатур *acquis* ЄС, окреслено найбільш поширені помилки у перекладі аббревіатур та розглянуто шляхи вирішення викликів перекладу аббревіатур актів права ЄС українською мовою, зокрема, необхідність запровадження термінологічної бази даних, стандартизацію підходів до перекладу, створення двомовного корпусу, залучення механізмів контролю.

Практична частина статті містить аналіз конкретних прикладів перекладу аббревіатур на основі корпусу актів права ЄС у сфері культури (двох регламентів та директиви) та їхніх офіційних перекладів українською мовою. Загальний обсяг корпусу – 30550 слів, вибірка проаналізованих аббревіатур складає 341. Результати проведеного дослідження мають практичне значення для перекладачів, юристів та фахівців з євроінтеграції.

Ключові слова: аббревіатура, переклад, акти права ЄС, корпус, директива, регламент.

Поставлення проблеми. У наш час українська мова починає наступний історичний період – однієї з офіційних мов Європейського Союзу. Напрямок Київ – Страсбург – новий виклик і нова можливість модерної українською мови ХХІ століття [Демська : 299]. 21 березня 2022 року на позачерговому засіданні Генеральної асамблеї Європейської федерації національних мовних інституцій (EFNIL) одноголосно прийнято рішення про надання Україні статусу асоційованого члена EFNIL [11]. Європейський Союз перебуває у процесі створення єдиної правової культури, заснованої на *acquis* Союзу [Карабан : 84].

Європейський Союз постійно розширює свою правову базу, тому забезпечення точного перекладу актів права ЄС стає необхідним для держав-членів з метою гармонізації законодавства зі стандартами ЄС. Таке завдання становить численні виклики, зокрема через складність юридичної мови ЄС, специфічність юридичної термінології та динамічний характер права ЄС [Трихліб : 45].

Переклад також має ключове значення для членів ЄС та країн-кандидатів, зокрема і для України, які мають перекласти акти *acquis* (законодавство ЄС) перед вступом до ЄС. Процес перекладу актів права ЄС є частиною багатоетапного, багатомовного редагування, головною вимогою щодо якості перекладу актів права ЄС є однакове тлумачення та застосування права ЄС.

Переклад аббревіатур в актах права ЄС може становити виклик через необхідність збереження юридичної точності та врахування особливостей правових систем різних держав. Аббревіатури, які часто використовуються для скорочення складних юридичних термінів або посилань, можуть суттєво відрізнятися в різних правових системах і мовах [Карабан : 117].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд відповідних наукових джерел засвідчив про відсутність узгодженості в термінології та класифікації аббревіатур [Олійник, Ярова : 150]. Прийнято вважати, що аббревіатура уособлює скорочену форму слова або назви, яка використовується замість повного слова або назви.

Комплексний аналіз досліджень свідчить про те що, підхід Л. Руа вважається одним з найбільш поширених у класифікації аббревіатур. Дослідниця поділяє аббревіатури на дві групи скорочень: прості та складні, при цьому прості аббревіатури діляться на усічення, бленди та ініціалізми, а ініціалізми складаються з алфавітизмів та акронімів [Fabijanić : 51].

За класифікацією Л. Руа, ініціалізм – це результат вибору першої літери або іноді перших двох літер з слів та їх поєднання; існує два способи вимови цих слів: як слово (прототипові аббревіатури) і як серія літер (прототипові алфавітизми). Усічення описується як процес за допомогою якого словоформа, що зазвичай складається з трьох або більше складів скорочується без зміни значення. Бленди утворюються шляхом з'єднання двох або більше словоформ шляхом простої конкатенації (накладання), а потім скороченні принаймні однієї з них [Fabijanić : 52].

Перекладознавець В. Карабан зазначає, що для перекладачів важливо не лише розуміти буквальне значення аббревіатури, але і її правові наслідки та застосування [Карабан : 116]. Перекладачам варто розробити чітку стратегію роботи з аббревіатурами, вирішивши, чи перекладати їх, чи транслітерувати, чи пояснювати у виносках або глосарії. Такий підхід допомагає зберегти юридичну точність і читабельність документа. В. Карабан наголошує, що задля забезпечення прозорості варто наводити повний переклад аббревіатури, а потім або відповідну аббревіатуру, прийняту в українській мові, або імпортовану аббревіатуру в її англійській формі [Карабан : 117].

Водночас, у своєму дослідженні словацька дослідниця І. Капралікова визначає частотність вживання аббревіатур в текстах актів права ЄС низькою, порівняно із загальною кількістю слів, тому вони не спричиняють неясності в розумінні тексту. Аббревіатури мають належним чином визначатися при першому використанні у тексті і така закономірність зазвичай поширюється на відомі аббревіатури, наприклад *the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU)* – *Договір про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС)*. За наявності еліптичних конструкцій довгих назв правових текстів ЄС їхні повні форми подаються у виносках [Kaprálíková : 172].

Найбільш релевантні аббревіатури та ініціалізми (позначають аббревіатуру, створену за допомогою початкових літер), які зустрічаються в текстах актів права ЄС представлені в додатку А.4 “Main acronyms and initialisms” у документі *Interinstitutional Style Guide (Міжінституційний стилістичний довідник)*. Довідник також містить основні технічні та редакторські норми щодо аббревіатур в текстах актів права ЄС. Усі інституції, агентства та органи Європейського Союзу повинні використовувати уніфіковані стилістичні норми та правила, наведені у довіднику. Відповідно до *Interinstitutional Style Guide* у разі використання аббревіатур в юридичних текстах слід обирати варіанти, зрозумілі для реципієнта. Якщо в тексті вперше вжито незнайому аббревіатуру, рекомендовано подати її повну форму з відповідною аббревіатурою в дужках. Якщо аббревіатура зустрічається в тексті лише один раз або двічі, рекомендовано використовувати її повну форму [Олійник, Ярова : 154].

У нашому дослідженні ми розглядаємо аббревіацію як нерегулярний і лише частково передбачуваний процес, допустимий залежно від паралельних структур, які вже використовуються і готові до повторного використання [Kaprálíková : 126].

Формулювання мети і завдань статті. У нашій розвідці ми ставимо за мету визначити найчастотніші аббревіатури в текстах актів права ЄС у сфері культури та окреслити їхні відповідники в українському перекладі. Для досягнення поставленої мети слід зосередитись на окресленні видів аббревіатур характерних для актів права ЄС, дослідженні відтворення аббревіатур шляхом зіставного аналізу актів права ЄС та їхнього офіційного перекладу українською мовою, з'ясуванні основних закономірностей відтворення аббревіатур у перекладах актів права ЄС українською мовою і окресленні шляхів стандартизації перекладу аббревіатур для забезпечення термінологічної узгодженості. **Матеріалом нашої розвідки** став корпус, який складається з актів права ЄС у сфері культури, а саме Імплементативного Регламенту Комісії ЄС 1081/2012, Директиви 2014/60, Регламенту №1024/2012 та їхніх офіційних перекладів українською мовою і містить 30550 слів. Вибірка дослідження складає 341 аббревіатур.

Виклад основного матеріалу. У мовознавстві аббревіатура означає мовну одиницю, утворену внаслідок аббревіації [Велика Українська Енциклопедія]. Термін аббревіація вживається на позначення процесу утворення нового слова з перших літер словосполучення. Аббревіатури, утворені на основі англійської мови зазвичай мають відповідні позначення в інших мовах держав-членів. Аббревіатури використовують для позначення європейських стратегій, норм, документів, угод, установ, організацій, етапів формування стратегій європейського розвитку [Гідора-Шишковська : 178].

Розглянемо основні види аббревіатур. Залежно від компонентів (скорочених частин вихідного слова чи словосполучення) виділяють такі типи аббревіатур: а) *буквенні або літерні*, які складаються з початкових букв вихідного словосполучення і вимовляються за назвами літер, наприклад *ЄЦБ* – *Європейський центральний банк*; *ЄФРР* – *Європейський фонд регіонального розвитку*, *ЄІБ* – *Європейський інвестиційний банк*; б) *звукові*, які утворюються з початкових звуків вихідного словосполучення і вимовляються як звичайне слово *SEPA* (Single Euro Payments Area) – *SEPA* *Єдина зона платежів у євро*, *EMIR* – *Регламент про європейську ринкову інфраструктуру*, *MiFID* (*the Markets in Financial Instruments Directive*) – *MiFID* *Директива ЄС про ринки фінансових інструментів* в) *складові або частинкові*, такі що складаються з початкових складів кожного слова словосполучення: *Євростат* – *статистична організація Європейської Комісії з офісом у Люксембурзі*. Виділяють також *комбіновані аббревіатури*, утворені шляхом поєднання різних способів скорочення: буквеного і звукового типів: частини одного слова з буквами чи звуками інших слів словосполучення; початкової частини й цілого слова: *Єврокомісія* – *Європейська комісія*, *Єврозона* – *зона євро*. Як правило аббревіатури кваліфікують як самостійні слова (іменники), проте не всі аббревіатури-новотвори мають статус слова з його визначальними ознаками (наявність лексичних і граматичних значень, видільність елементів морфемної будови, відтворюваність таких елементів, єдність морфемної будови і значення тощо); слід зазначити, що за певних умов частина скорочень може набувати ознак слова (тобто лексикалізуватися)

лише під час їхнього використання. Аббревіатури різняться і здатністю виконувати номінативну функцію [Мороз].

Виділяють такі узагальнені методи перекладу аббревіатур в текстах актів права ЄС українською мовою [Олійник, Ярова : 154]:

– використання лише повної форми українського еквівалента в тексті перекладу, якщо немає прийнятного українського відповідника і створення нової аббревіатури видається недоцільним: “*The originator, sponsor and **SSPE** involved in a securitisation considered **STS** shall be established in the Union*” [Regulation (EU) 2017/2402] в офіційному українському перекладі: “*Оригіатор, спонсор і **суб’єкт спеціального призначення для цілей сек’юритизації**, які беруть участь у сек’юритизації, що вважається **простою, прозорою та стандартизованою сек’юритизацією**, повинні бути засновані на території Союзу*” [Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/2402]. *SSPE securitisation special purpose entity*; “*.. ‘**asset-backed commercial paper programme**’ or ‘**ABCP programme**’ means a programme of securitisations..*” “*..«**програма забезпечених активами комерційних паперів**» означає програму сек’юритизації..*”

– використання повної форми українського еквівалента з додаванням аббревіатури в дужках при першій появі в тексті та її подальше вживання в тексті перекладу: “***EBA**, in close cooperation with **the ESMA** and **the European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)** which was established by Regulation (EU) No 1094/2010 of the European Parliament and of the Council..*” [Regulation (EU) 2017/2402] у перекладі: “***Європейський банківський орган (EBA)**, у тісній співпраці з **Європейським органом із цінних паперів і ринків (ESMA)** і **Європейським органом зі страхування і професійних пенсій (EIOPA)**, створеним на підставі Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1094/2010..*” [Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/2402].

“*..**ESMA**, in close cooperation with **the EBA** and **EIOPA**, shall develop draft implementing technical standards..*”, “*..**ESMA**, у тісній співпраці **EBA** та **EIOPA**, розробляє проекти регуляторних технічних стандартів..*”

– використання аббревіатури без повної форми в тексті перекладу у випадках, коли в мові

оригіналу відсутнє відповідне скорочення, а в мові перекладу воно існує: “*Member States shall ensure that final customers, in particular household customers, are entitled to participate in a renewable energy community.*” у перекладі “Держави-члени повинні забезпечити, щоб кінцеві споживачі, зокрема побутові споживачі, мали право брати участь у ВДЕ-громаді.”

– використання лише аббревіатур як в оригіналі, так і в перекладі якщо референти добре відомі реципієнтам актів права ЄС: “*The ECB shall establish.*” в українській версії “ЄЦБ встановлює”, “*payments within SEPA*” “платежі в межах SEPA”;

Серед найбільш поширених помилок при перекладі аббревіатур в актах права ЄС українською мовою виділяють: а) запозичення аббревіатури з вихідного тексту, яка не транслітерується або перекладається: “*Since the CAP needs to sharpen its responses to the challenges.*” – “Оскільки в CAP потрібно уточнити механізми реагування на виклики.”; CAP (Common Agricultural Policy) має усталений еквівалент в українській мові: Спільна сільськогосподарська політика, тобто у перекладі аббревіатуру можна подавати у дужках як ССП, перед цим вказавши повну форму; б) у мовній версії перекладу не наводиться повна форма аббревіатури: “*the International Organization of Vine and Wine*” – “Міжнародна організація виноградарства та виноробства (OIV)”; Аббревіатура MOBB є досить поширеною в українській мові, тому її варто подавати у перекладі після повної форми; в) у перекладі використовується неправильна пунктуація [Карабан : 116]. Такі неточності сприяють термінологічній неузгодженості та можуть ускладнювати процес гармонізації українського законодавства з правом ЄС.

Результати проведеного дослідження з використанням даних корпусу дозволяють виділити такі найчастотніші аббревіатури в актах права ЄС у галузі культури: IMI (222), EC (71), EEC (21), SOLVIT (11), TFEU (11), ATA (2), EEA (1), UNIDROIT (1), CN (1). Розглянемо українські відповідники наведених аббревіатур в офіційних перекладах: The Internal Market Information System (‘IMI’) – Інформаційна система внутрішнього ринку («IMI») – це один з найбільш поширених прикладів введення нової аббревіатури в текст перекладу, коли спочатку подається повна назва як в тексті оригіналу з додаванням

аббревіатури в дужках, яка буде використовуватися у далі у тексті з метою мовної економії, це також відтворено у перекладі (спочатку повна назва, потім аббревіатура), що дозволяє читачеві зрозуміти значення аббревіатури при першій згадці у тексті; SOLVIT (*the Internal Market Problem Solving Network*) – SOLVIT (мережа розв’язання проблем внутрішнього ринку) далі у текстах використовується лише форма аббревіатури SOLVIT як в англomовній версії документу, так і в українському перекладі. SOLVIT не є класичною аббревіатурою, а власне назвою мережі, тому вона залишається без змін. При першій згадці у тексті у дужках додається пояснення для кращого розуміння функції цієї системи. У тексті оригіналу: *Commission Regulation (EEC) No 752/93*, у тексті перекладу – Регламент Комісії № (ЄЕС) №752/93; ЄЕС означає European Economic Community (Європейське економічне співтовариство) в обох мовних версіях використовуються лише аббревіатури, оскільки вони є усталеними в обох мовах та добре відомими фахівцям з європейського права, це приклад повної адаптації англійської аббревіатури до української мови. В оригіналі: “*The customs office shall ensure that the entries on the ATA carnet.*” – “У відділі митного оформлення повинні пересвідчитись, що відомості, внесені до карнету ATA.”; Карнет ATA – це уніфікований міжнародний митний документ, що приймається митними органами країн-учасниць Конвенції. Карнет ATA – спеціалізований митний термін, тому аббревіатура ATA зберігається у перекладі, оскільки в українській мові немає прийнятного відповідника, а створення нової аббревіатури є недоцільним. У Регламенті 1024/2012: “(Text with EEA relevance)” – (Текст стосується ЄЄП). EEA (*European Economic Area*) – загальноприйнята аббревіатура, що використовується для позначення Європейської економічної зони. Як в оригіналі, так і в перекладі використовуються лише аббревіатури, адже вони є усталеними поняттями для реципієнтів актів права ЄС.

CN code (*Combined Nomenclature*) – це 8-значний код, що використовується для класифікації товарів при митному оформленні в ЄС; в українському перекладі Імплементаційного Регламенту Комісії (ЄС) № 1081/2012 аббревіатура не відтворена: “CN code: As an indicator;

state Combined Nomenclature code”, “Код за комбінованою номенклатурою”: Як підтвердження, зазначити код за комбінованою номенклатурою”, натомість використано лише повну форму українського еквівалента, що у результаті призводить до повторення повної форми двічі в одному реченні і суперечить принципу мовної економії.

UNIDROIT (International Institute for the Unification of Private Law; *франц. Institut International pour L'unification du Droit Privé*) – Міжнародний інститут з уніфікації приватного права, міжнародна незалежна міжурядова організація заснована у 1926 році. В англomовній версії: “..the UNIDROIT Convention on Stolen or Illegally Exported Cultural Objects signed in Rome on 24 June 1995”, в українському перекладі Директиви 2014/60 ЄС: “..Конвенції ЮНІДРУА щодо викрадених або незаконно вивезених предметів культури, підписаної у Римі 24 червня 1995 року”. Слід відзначити, що в українському правовому просторі зустрічається також переклад УНІДРУА (наприклад, Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг або Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг до яких Україна приєдналась у 2006 році та їхні переклади, що закріплюють відповідник УНІДРУА в офіційних джерелах). Декілька варіантів перекладу однієї аббревіатури може пояснюватися відсутністю єдиного стандарту для перекладу міжнародних аббревіатур та може призводити до непослідовності в тлумаченні актів права ЄС українською мовою.

Задля уникнення двозначності при перекладі аббревіатур та забезпечення чіткості і точності, пропонуємо розглянути такі шляхи вирішення викликів перекладу аббревіатур актів права ЄС українською мовою:

– *запровадження термінологічної бази даних*; Розглянемо приклад сербської термінологічної бази EVRONIM. Це багатомовна термінологічна база, створена в результаті підготовки сербської версії *acquis* ЄС. Основна ідея створення такої бази даних полягає у встановленні єдиного значення термінів сербською мовою. Запровадження термінологічної бази українською мовою, яка охоплювала б широкий спектр галузей та містила загальну лексику, юридичну термінологію, а також термінологію характерну для конкретних сфер, з одного

боку полегшить роботу перекладачів *acquis*, а з іншого дозволить уникнути двозначності у перекладах.

– *стандартизація підходів до перекладу*; Забезпечення багатомовної узгодженості, послідовності та відповідності у перекладі актів права ЄС є ключовими принципами перекладу офіційних документів ЄС. Розробка українського стилістичного довідника та створення глосарію затверджених українських еквівалентів аббревіатур сприятиме дотриманню фундаментальних принципів у перекладі актів права ЄС.

– *створення двомовного корпусу*, що буде складатись з фрагментів текстів *acquis* та їхнього перекладу українською мовою. Як і термінологічна база, корпус може розроблятися у процесі підготовки україномовної версії *acquis* ЄС на основі пам’яті перекладів.

– *залучення механізмів контролю*: зокрема, багатоетапної перевірки значення термінології, залучення спеціалістів з конкретної галузі та регулярний аудит якості перекладів.

Висновки та перспективи досліджень. Отже, проведений емпіричний аналіз дає підстави стверджувати, що в актах права ЄС широко використовуються скорочені слова та аббревіації. Аббревіатури, які використовуються в актах права ЄС можуть суттєво відрізнятися в різних правових системах. З’ясовано, що ступінь використання аббревіатур в актах права ЄС залежить від потенційних адресатів. Аббревіатури мають бути зрозумілими для читачів, а їхнє значення має бути чітко пояснено при першому використанні.

У контексті багатомовності ЄС перекладачі стикаються з викликом збереження правового змісту та стилістичної відповідності при відтворенні аббревіатур в перекладах актів права ЄС українською мовою. Для подолання таких викликів перекладачам варто застосовувати ретельний підхід, уважно досліджувати кожен аббревіатуру, а також правові наслідки її використання в правовому контексті. Задля збереження юридичної точності та читабельності документів необхідно розробити детальний план роботи з аббревіатурами, включаючи транслітерацію, переклад або пояснення у виносках чи глосарії.

За результатами дослідження встановлено, що надання повного перекладу аббревіатури

у текстах актів права ЄС, а потім використання відповідної української аббревіатури або імпортованої аббревіатури в її англійській формі допоможе забезпечити зрозумілість і чіткість викладу матеріалу для читачів. Використання стандартизованих відповідників сприяє гармонізації українського та європейського законодавства. Запропоновано шляхи стандартизації перекладу

аббревіатур для забезпечення термінологічної узгодженості, а саме запровадження термінологічної бази даних, стандартизація підходів до перекладу, створення двомовного корпусу, залучення механізмів контролю. Перспективою подальших досліджень є залучення корпусів інших галузей права ЄС для кількісного представлення результатів дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аббревіатура у мовознавстві. Велика Українська Енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Аббревіатура_у_мовознавстві (дата звернення: 22.04.2025).
2. Гідора-Шишковська А. Аббревіатура термінів в актах Європейського Союзу. *Південний Архів (Збірник наукових праць. Філологічні науки)*. 2017. № 67. С. 178–181.
3. Демська О. М. Українська мова. Подорож із Бад-Емса до Страсбурга. Харків : Vivat, 2024. 301 с.
4. ДИРЕКТИВА 2014/60/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ від 15 травня 2014 року про повернення предметів культури, незаконно вивезених з території держави-члена, та про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1024/2012 (нова редакція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-14#Text.
5. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) № 1081/2012 від 9 листопада 2012 року для цілей Регламенту Ради (ЄС) № 116/2009 про вивезення товарів-предметів культури : Імплемент. Регламент. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-12#Text.
6. Карабан В. І. Виклики, пастки, невдачі та перспективи перекладу правових актів ЄС. *Посібник з перекладу актів права ЄС українською мовою*. 2024. С. 44–125.
7. Мороз Ю. Цікаве про аббревіатури. Асоціація українських редакторів АУРА Ukrainian Editors' Association. 2023. URL: <https://shorturl.at/zWko4> (дата звернення: 20.04.2025).
8. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1024/2012 від 25 жовтня 2012 року про адміністративну співпрацю через інформаційну систему внутрішнього ринку та скасування Рішення Комісії 2008/49/ЄС («Регламент про ІМІ»). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-12#Text.
9. РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 2017/2402 від 12 грудня 2017 року про встановлення загальних рамкових умов для сек'юритизації та створення спеціальної рамки для простої, прозорої та стандартизованої сек'юритизації, та внесення змін до директив 2009/65/ЄС, 2009/138/ЄС та 2011/61/ЄС та регламентів (ЄС) № 1060/2009 та (ЄС) № 648/2012 : Регламент. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_033-17#Text.
10. Трихліб К. О. Гармонізація законодавства України і законодавства ЄС: наближення загальноправової термінології. Харків : Право, 2015. 224 с.
11. Україну прийняли до мовного простору ЄС. Профспілка працівників освіти і науки України. Профспілка працівників освіти і науки України. URL: <https://pon.org.ua/novyny/9332-ukrainu-priynialy-do-movnogo-prostoru-yes.html> (дата звернення: 8.05.2025).
12. Ярова Л. О., Олійник О. С. Юридична термінологія ЄС та її особливості в аспекті перекладу українською мовою. *Посібник з перекладу актів права ЄС українською мовою*. 2024. С. 126–161.
13. COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 1081/2012 of 9 November 2012 for the purposes of Council Regulation (EC) No 116/2009 on the export of cultural goods (codification). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1081>.
14. DIRECTIVE 2014/60/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 15 May 2014 on the return of cultural objects unlawfully removed from the territory of a Member State and amending Regulation (EU) No 1024/2012 (Recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0060>.
15. FABIJANIĆ I., MALENICA F. Corpus-based typology analysis of abbreviations in the European Commission's Mobility related documents. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series IV: Philology and Cultural Studies*. 2022. Vol. 14 (63), no. 2. P. 49–64. URL: <https://doi.org/10.31926/but.pcs.2021.63.14.2.4>.
16. Interinstitutional Style Guide. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2025. 297 p.
17. Kapráliková I. Abbreviations and their ambiguity in euro-texts. *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politologie VI*, Bratislava. 2022.
18. Kapráliková I. Abbreviations as a modern phenomenon in business jargon. *CASALC Review*. 2025. Vol. 14, no. 2. P. 123–138. URL: <https://doi.org/10.5817/casalc2024-2-6>.
19. Regulation (EU) 2017/2402 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 laying down a general framework for securitisation and creating a specific framework for simple, transparent and standardised securitisation, and amending Directives 2009/65/EC, 2009/138/EC and 2011/61/EU and Regulations (EC) No 1060/2009 and (EU) No 648/2012 : Regulation. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj/eng>

20. REGULATION (EU) No 1024/2012 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 October 2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System and repealing Commission Decision 2008/49/EC ('the IMI Regulation'). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024>.

REFERENCES

1. Abreviatura u movoznavstvi [Abbreviation in linguistics]. (n.d.). Velyka Ukrainska Entsyklopediia [Great Ukrainian Encyclopedia]. Retrieved April 22, 2025, from https://vue.gov.ua/Абревіатура_у_мовознавстві
2. Hidora-Shyshkovska, A. (2017). Abreviatura terminiv v aktakh Yevropeiskoho Soiuzu [Abbreviation of terms in European Union acts]. *Pivdennyi Arkhiv* (Zbirnyk naukovykh prats. Filolohichni nauky) [Southern Archive (Collection of Scientific Papers. Philological Sciences)], 67, 178–181.
3. Demska, O. M. (2024). Ukrainska mova. Podorozh iz Bad-Emsa do Strasburha [Ukrainian language. Journey from Bad Ems to Strasbourg]. Kharkiv: Vivat.
4. Dyrektyva 2014/60/JeS Yevropeiskoho Parlamentu i Rady vid 15 travnia 2014 roku pro povnennia predmetiv kultury, nezakonno vyvezenykh z terytorii derzhavy-chlena, ta pro vnesennia zmin do Rehlamentu (JeS) № 1024/2012 (nova redaktsiia) [Directive 2014/60/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the return of cultural objects unlawfully removed from the territory of a Member State and amending Regulation (EU) No 1024/2012 (recast)]. (2014). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-14#Text
5. Implementatsiyni Rehlament Komisii № 1081/2012 vid 9 lystopada 2012 roku dlia tsilei Rehlamentu Rady № 116/2009 pro vyvezennia tovariv-predmetiv kultury [Commission Implementing Regulation (EU) No 1081/2012 of 9 November 2012 for the purposes of Council Regulation (EC) No 116/2009 on the export of cultural goods]. (2012). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-12#Text
6. Karaban, V. I. (2024). Vyklyky, pastky, nevдачи ta perspektyvy perekladu pravovykh aktiv YeS [Challenges, pitfalls, failures and prospects of translating EU legal acts]. *Posibnyk z perekladu aktiv prava YeS ukrainskoiu movoiu* [Manual on translation of EU legal acts into Ukrainian] (pp. 44–125).
7. Moroz, Yu. (2023). Tsikave pro abreviatury [Interesting facts about abbreviations]. Asotsiatsiia ukrainskykh redaktoriv AURA [Ukrainian Editors' Association]. Retrieved April 20, 2025, from <https://shorturl.at/zWko4>
8. Rehlament Yevropeiskoho Parlamentu i Rady № 1024/2012 vid 25 zhovtnia 2012 roku pro administratyvnu spivpratsiu cherez informatsiynu systemu vnutrishnoho rynku ta skasuvannia Rishennia Komisii 2008/49 («Rehlament pro IMI») [Regulation (EU) No 1024/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System and repealing Commission Decision 2008/49/EC ('the IMI Regulation')]. (2012). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-12#Text
9. Rehlament Yevropeiskoho Parlamentu i Rady № 2017/2402 vid 12 hrudnia 2017 roku pro vstanovlennia zahalnykh ramkovykh umov dlia sekiurytyzatsii ta stvorennia spetsialnoi ramky dlia prostoi, prozoroj ta standartyzovanoi sekiurytyzatsii [Regulation (EU) 2017/2402 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 laying down a general framework for securitisation and creating a specific framework for simple, transparent and standardised securitisation]. (2017). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_033-17#Text
10. Trykhlil, K. O. (2015). Harmonizatsiia zakonodavstva Ukrainy i zakonodavstva YeS: nablyzhennia zahalnopravovoi terminolohii [Harmonization of Ukrainian legislation and EU legislation: approximation of general legal terminology]. Kharkiv : Pravo.
11. Ukrainu pryinialy do movnogo prostoru YeS [Ukraine was accepted into the EU language space]. (n.d.). Profspilka pratsivnykiv osvity i nauky Ukrainy [Trade Union of Education and Science Workers of Ukraine]. Retrieved May 8, 2025, from <https://pon.org.ua/novyny/9332-ukrainu-pryinialy-do-movnogo-prostoru-yes.html>
12. Yarova, L. O., & Oliinyk, O. S. (2024). Yurydychna terminolohiia YeS ta yii osoblyvosti v aspekti perekladu ukrainskoiu movoiu [EU legal terminology and its features in the aspect of translation into Ukrainian]. In *Posibnyk z perekladu aktiv prava YeS ukrainskoiu movoiu* [Manual on translation of EU legal acts into Ukrainian] (pp. 126–161).
13. Commission Implementing Regulation (EU) No 1081/2012 of 9 November 2012 for the purposes of Council Regulation (EC) No 116/2009 on the export of cultural goods (codification). (2012). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1081>
14. Directive 2014/60/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the return of cultural objects unlawfully removed from the territory of a Member State and amending Regulation (EU) No 1024/2012 (Recast). (2014). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0060>
15. Fabijanić, I., & Malenica, F. (2022). Corpus-based typology analysis of abbreviations in the European Commission's Mobility related documents. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series IV: Philology and Cultural Studies*, 14(63)(2), 49–64. <https://doi.org/10.31926/but.pcs.2021.63.14.2.4>
16. Interinstitutional Style Guide. (2025). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
17. Kapráliková, I. (2022). Abbreviations and their ambiguity in euro-texts. In *Jazyk a politika: na pomedzi lingvistiky a politologie VI*. Bratislava.

18. Kapráliková, I. (2025). Abbreviations as a modern phenomenon in business jargon. *CASALC Review*, 14(2), 123-138. <https://doi.org/10.5817/casalc2024-2-6>
 19. Regulation (EU) 2017/2402 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 laying down a general framework for securitisation and creating a specific framework for simple, transparent and standardised securitisation, and amending Directives 2009/65/EC, 2009/138/EC and 2011/61/EU and Regulations (EC) No 1060/2009 and (EU) No 648/2012. (2017). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj/eng>
 20. Regulation (EU) No 1024/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System and repealing Commission Decision 2008/49/EC ('the IMI Regulation'). (2012). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1024>
-

S. V. KABANOVA

Postgraduate Student,

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

E-mail: svitlana.kabanova@knu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-6985-9209>

TRANSLATION OF ABBREVIATIONS IN EU LEGAL ACTS INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE

The article examines the function of abbreviations in the texts of EU legal acts and the methods of reproducing abbreviations in official Ukrainian translations. The relevance of the topic is determined by Ukraine's active integration processes with the EU and the need to ensure high-quality translation of EU legal acts into Ukrainian. The concept of abbreviation is defined as well as the main types of abbreviations found in EU law. The key trends in their reproduction in Ukrainian translations are identified.

Based on the corpus of EU legal acts in the field of culture, the main strategies for translating abbreviations and creation of appropriate Ukrainian abbreviations are examined. The author identifies differences in translation approaches to abbreviations in documents of different EU institutions and suggests ways to standardize the translation of abbreviations to ensure terminological consistency.

The scientific novelty of the work lies in the fact that for the first time a comprehensive study of the translation of abbreviations of EU legal acts in the field of culture into Ukrainian has been conducted. Distinctive methods of translating EU acquis abbreviations have been traced, the most common mistakes in translating abbreviations have been identified, and ways to solve the challenges of translating EU legal acts abbreviations into Ukrainian have been considered, in particular, the need to introduce a terminology database, standardize approaches to translation, create a bilingual corpus, and involve control mechanisms.

The practical part of the article contains an analysis of specific examples of the translation of abbreviations based on a corpus of EU legal acts in the field of culture (two regulations and a directive) and their official translations into Ukrainian. The total volume of the corpus is 30,550 words, and the sample of abbreviations analyzed is 341. The results of the study are of practical importance for translators, lawyers and experts on European integration.

Key words: abbreviation, translation, EU legal acts, corpus, directive, regulation.

Дата першого надходження рукопису до видання: 19.08.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 11.09.2025
Дата публікації: 30.10.2025